

TVIRTINU

Fabijoniškių socialinių paslaugų namų
direktorė Anželika Žolnerukaitė
2026-07-01

12. VEIKLOS EFEKTYVUMO, POŽIŪRIŲ, REZULTATŲ IR (ARBA) VEIKLOS LYGINIMO REZULTATAI (APIBENDRINTI 2026-06-30)

EQUASS sistemos 50 kriterijus	Socialinių paslaugų teikėjas imasi gerinimo iniciatyvų lygindamas požiūrių efektyvumą, paslaugų teikimo rezultatus, veiklą ir paslaugų gavėjų gautus rezultatus.
Rodiklis	Fabijoniškių socialinių paslaugų namų Dienos centro (toliau – FDC) ir įvairių Skandinavijos šalių dienos centrų veiklos palyginimas pagal: • papildomas veiklas ir paslaugas, kurios kuria papildomą vertę paslaugų gavėjams bei jų artimiesiems; • ryškiai iš kitų išsiskiriančius dienos centrų organizavimo modelius.

PAPILDOMOS VEIKLOS IR PASLAUGOS, KURIOS KURIA PAPILDOMĄ VERTĘ PASLAUGŲ GAVĖJAMS

Kodėl lyginome būtent taip?

Siekdami tobulinti Fabijoniškių socialinių paslaugų namų Dienos centro veiklą, palyginome, kokias papildomas veiklas ir paslaugas siūlo kiti dienos centrai vyresnio amžiaus žmonėms. Lyginimui pasirinkome tris Skandinavijos dienos centrus, nes šiose šalyse socialinės paslaugos senjorams vystomos jau daug metų, o jų geroji praktika dažnai taikoma ir kitose Europos šalyse. Be to, su Skandinavijos šalimis dar nebuvo lyginęsi.

Šiame palyginime vertinome ne įprastas kasdienės dienos centro paslaugas (maitinimą, užimtumą, priežiūrą), o veiklas, kurios suteikia papildomos naudos paslaugų gavėjams, jų artimiesiems ir bendruomenei. Tokios veiklos dienos centrams yra neprivalomos, bet mus žavi tai, kad jas vykdanantieji išskiria iš kitų, išeina iš savo “dėžutės” ribų ir pristato save kitaip nei daugelis. Mes manome, kad tokių centrų darbuotojai yra kūrybiški, įdomūs, profesiskai stipresni ir nuolat tobulėjantys. Mes irgi siekiame tokie būti, ne tik kurdami savo unikalias paslaugas, bet ir pasiskolindami idėjas iš kolegų. Taip pat vertinome ir viešąją komunikaciją - kaip įstaigos pristato savo išskirtinumą.

Lygintos įstaigos:

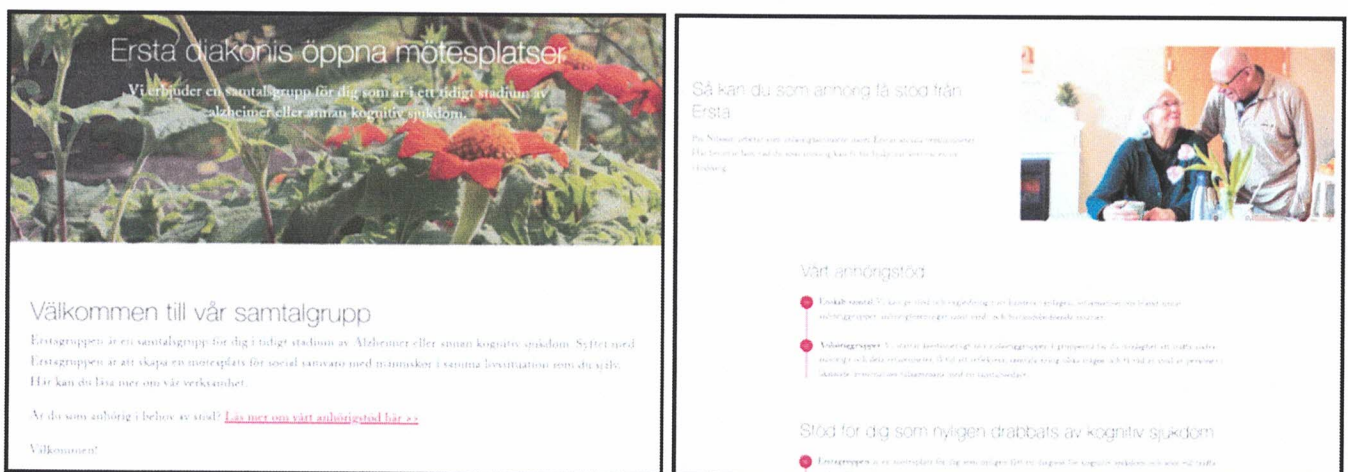
- Ersta Dagverksamhet Enskededalen (Švedija);
- Betanien aktivitetssenter (Norvegija);
- Bräckens Dagverksamhet (Švedija).

PAPILDOMŲ VEIKLŲ IR PASLAUGŲ PALYGINIMAS

Visi lyginti dienos centrai teikia panašias dienos socialinės globos paslaugas. Tačiau kiekviena įstaiga turi veiklą, kurios ją išskiria iš kitų.

Ersta Dagverksamhet Enskededalen (Švedija)

Šis centras daug dėmesio skiria ne tik paslaugų gavėjams, bet ir jų artimiesiems. Organizuojami individualūs pokalbiai šeimos nariams, artimųjų grupės, kuriose galima pasidalinti patirtimi, gauti patarimų ir emocinį palaikymą. Taip pat veikia „Erstagruppen“ – grupė žmonėms, kuriems neseniai nustatyta Alzheimerio liga ar kitas pažintinių funkcijų sutrikimas. Grupės dalyviai susitinka, bendrauja ir dalijasi savo patirtimi. Artimieji taip pat kviečiami dalyvauti renginiuose, išvykose ir kitose dienos centro veiklose. Tai rodo, kad pagalba teikiama ne tik paslaugų gavėjui, bet ir visai jo šeimai.

Ersta diakonis öppna mötesplatser
Vi erbjuder en mötesgrupp för dig som är i ett tidigt stadium av Alzheimer eller annan kognitiv sjukdom.

Välkommen till vår samtalgrupp
Erstagruppen är en samtalgrupp för dig i tidigt stadium av Alzheimer eller annan kognitiv sjukdom. Syftet med Erstagruppen är att skapa en mötesplats för social samvaro med människor i samma livssituation som du själv. Här kan du lära mer om vår verksamhet.

Är du som anhörig i behov av stöd? [Läs mer om vårt anhörjstöd här >>](#)

Välkommen!

Så kan du som anhörig få stöd från Ersta
Du kommer att träffa andra anhöriga som även Ersta erbjuder stöd och hjälp till vardagen.

Vårt anhörjstöd

- **Individa möten** Vi erbjuder stöd och hjälp till vardagen i form av individuella möten med vår anhörigrupp. Anhörigruppen består av stöd och hjälp till vardagen.
- **Anhörigruppen** Vi erbjuder stöd och hjälp till vardagen i form av en anhörigrupp. Anhörigruppen består av stöd och hjälp till vardagen.

Stöd för dig som nyligen drabbats av kognitiv sjukdom

- **Erstagruppen** Vi erbjuder stöd och hjälp till vardagen i form av en anhörigrupp. Anhörigruppen består av stöd och hjälp till vardagen.

Ersta interneto svetainėje pateikiama informacija apie palaikymo grupes ir šeimų paramą.

Ką darome mes ir ką galime pritaikyti?

- FDC jau bendradarbiauja su artimaisiais, mes organizuojame atvirų durų dienas, susirinkimus su administracija ir įvairiais specialistais. Mūsų stiprybė yra ir individualus konsultavimas, kuriam skiriame daug laiko. Mes taip pat organizuojame savipagalbos grupę dienos centro lankytojų artimiesiems, kurią veda mūsų psichologė.
- Ateityje mes norėtume, kad pas mus būtų savipagalbos arba panašių grupių ne tik mūsų lankytojams, bet ir bendruomenės žmonėms. Sukaupę vertingą patirtį mūsų specialistai galėtų būti puikūs šių grupių organizatoriai, vedėjai. Deja, šiandien neturime tokių plačių galimybių.
- Mes nesame savo interneto svetainėje aprašę savaipagalbos grupės, kurią organizuojame, todėl reikės tai padaryti.

Betanien aktivitetssenter (Norvegija)

Šis centras išsiskiria aktyviu bendradarbiavimu su bendruomene. Jų interneto svetainėje viešai skelbiamas veiklų kalendorius, todėl gyventojai gali matyti, kokios veiklos vyksta kiekvieną dieną. Į kai kuriuos renginius galima registruotis internetu, vadinasi, jie atviri visuomenei, įstaiga nėra uždara ir nėra skirta tik dienos centro paslaugų gavėjams. Taip pat organizuojamos savanorių vakarienės - tai kuria tradiciją ir padeda pagerbti savanorius. Visa informacija yra lengvai pasiekama ir padeda bendruomenei labiau įsitraukti į dienos centro veiklą.

Betanien dienos centro informacija apie savanorių vakarienes ir viešas bendruomenei atvirų renginių tvarkaraštis

Ką darome mes ir ką galime pritaikyti?

- FDC mes irgi šiemet suplanavome bei pradėjome dažniau kviesti bendruomenės narius į pas mus vykstančius užsiėmimus. Tačiau jų ateina labai mažai. Dabar galvojame, kad socialiniame tinkle „Facebook“ senesni kvietimai ir skelbimai greitai pasimeta. Papildomas skelbimas interneto svetainėje galbūt atrodytų solidžiau ir patikimiau. Ateityje būtų naudinga interneto svetainėje sukurti atskirą skiltį, kurioje būtų skelbiamas veiklų kalendorius ir bendruomenei atviri pas mus vykstantys renginiai.
- 2026 m. pavasarį vykusioje Europos socialinių paslaugų tinklo organizuotoje konferencijoje taip pat buvo akcentuota, kad labai svarbu esamą socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūrą atverti ir plačiau pritaikyti bendruomenės poreikiams. O keliaudami po Skandinavijos šalis jau prieš 15 metų matėme socialinių paslaugų įstaigose visuomenei atviras erdves ir veiklas.
- Savanorius mes irgi kviečiame į svečius, pvz. į mūsų vasaros šventes, į arbatos popietes. Bet nedarome to reguliariai. Būtų aktualu apmąstyti apie reguliarius kvietimus, nes savanorių jau turime nemažai.

Bräckens Dagverksamhet (Švedija)

Šis dienos centras siūlo saulės terapiją specialiai įrengtame kambaryje. Įstaiga nurodo, kad ši veikla padeda gerinti nuotaiką, mažina nerimą, padeda palaikyti miego ritmą ir gerina žmonių, gyvenančių su demencija, savijautą.

Svarbu tai, kad centras savo interneto svetainėje aiškiai paaiškina, kodėl ši veikla yra naudinga ir kuo ji išskiria įstaigą iš kitų.

Solterapi

Välkommen till vår dagverksamhet för äldre med demens, där vi stolt erbjuder solterapi i vårt solrum. Vi förstår vikten av att skapa en lugn och fridfull miljö för våra deltagare, och solterapi är en av de aktiviteter vi erbjuder för att främja deras välbefinnande och välmående.

Vårt solrum är speciellt utformat för att skapa en avkopplande och trygg atmosfär. Rummet är ljust och luftigt med bekväma sittplatser där deltagarna kan slappna av och njuta av solens strålar. Vi har skapat en atmosfär som påminner om en solig dag utomhus, komplett med natur inspirerad dekor och ljud av fågelsång för att ytterligare förstärka upplevelsen.

Solterapi i vårt solrum har många fördelar för våra deltagare. För det första kan solens ljus och värme bidra till att förbättra humöret och öka känslan av välbefinnande. Många personer upplever en ökad känsla av glädje och avslappning när de är exponerade för solljus.

Dessutom kan solterapi vara särskilt givande för personer med demens. Forskning har visat att exponering för solljus kan bidra till att förbättra sömn mönster och minska oro och förvirring hos personer med demens. Solterapi kan också bidra till att reglera den biologiska klockan och förbättra dygnsrytmen.

Kom och upplev fördelarna med solterapi i vårt solrum. Vårt engagerade team av vårdpersonal kommer att guida och stödja er genom denna berikande aktivitet. Tillsammans skapar vi en meningsfull och positiv miljö som främjar välbefinnandet hos våra deltagare med demens.

Ką galime pritaikyti?

- FDC taip pat turi veiklą, kurios kuria papildomą vertę (pvz., terapinis sodas, individualizuotos veiklos, žmonėms su demencija pritaikyta aplinka ir kt.), tačiau jos nėra aiškiai pristatomos interneto svetainėje. Ateityje būtų naudinga daugiau dėmesio skirti viešam savo stiprybių pristatymui.
- Beje, mes taip pat turime kai ką, susijusio su šviesa - terapinę šviesos lempą. Ją naudojame žiemą. O geresniu oru stengiamės kasdien išeiti į lauką, siekiant gauti natūralios saulės šviesos.

KĄ DAROME MES IR KĄ GALIME PRITAIKYTI?

- Šis palyginimas parodė, kad daug papildomų veiklų jau vykdome ir mes, tačiau ne visas jas aiškiai įvardijome savo stiprybėmis. Analizuodami kitų centrų veiklą supratome, kad kartais išskirtinumas slypi ne brangiose ar sudėtingose naujovėse, o gebėjime pastebėti, įvardyti ir nuosekliai puoselėti tai, ką jau darome.

- Palyginimas paskatino labiau įvertinti mūsų darbą su artimaisiais. Jau dabar organizuojame atvirų durų dienas, susitikimus su administracija ir specialistais, individualiai konsultuojame artimuosius, o mūsų psichologė veda savipagalbos grupę dienos centro lankytojų artimiesiems. Analizė parodė, kad šios veiklos yra reikšminga mūsų stiprybė, tačiau apie jas beveik nekalbame viešai.
- Taip pat supratome, kad mūsų dienos centras tampa vis atviresnis bendruomenei ir turime tęsti šią kryptį - tai atitinka pastarojo dešimtmečio ES šalių socialinių paslaugų tendencijas. Šiais metais pradėjome dažniau kviešti bendruomenės narius į užsiėmimus ir renginius, kviečiame savanorius į šventes bei arbatos popietes. Ateityje norėtume šiuos kvietimus daryti reguliariesnius ir aiškiau apie juos informuoti interneto svetainėje. Tai padėtų geriau išnaudoti mūsų turimas erdves ir stiprintų ryšį su bendruomene.
- Lyginimas paskatino kitaip pažvelgti ir į mūsų taikomas terapines veiklas. Turime terapinį sodą, terapinę šviesos lempą, žmonėms su demencija pritaikytą aplinką, individualizuotas veiklas, dirbame remdamiesi kokybiškais metodais. Supratome, kad šios veiklos taip pat kuria papildomą vertę, tačiau jų naudą per mažai paaiškiname paslaugų gavėjams ir jų artimiesiems.
- Svarbiausia šio palyginimo išvada – papildoma vertė kuriama ne tik diegiant naujas veiklas. Ne mažiau svarbu gebėti pastebėti savo stiprybes, jas nuosekliai plėtoti ir aiškiai pristatyti visuomenei. Būtent tai norime stiprinti artimiausiu metu.

Ką ir kaip tobulinsime?

- Interneto svetainėje sukursime skiltį, kurioje būtų pristatytos FDC išskirtinės veiklos, artimiesiems teikiama pagalba, skelbiamas veiklų kalendorius ir bendruomenei atviri renginiai. Atsakinga direktoriaus pavaduotoja Miglė, iki 2026-11-15.
- Aptarsime komandoje galimybes reguliariai organizuoti atviras savipagalbos ar informacines grupes ne tik FDC lankytojų artimiesiems, bet ir bendruomenės gyventojams. Atsakinga Dienos centro komanda, iki 2026-09-01.

RYŠKIAI IŠ KITŲ IŠSKIRIANTYS DIENOS CENTRŲ MODELIAI

Kodėl lyginome būtent taip?

Siekdami tobulinti FDC veiklą, ieškojome Skandinavijoje veikiančių dienos centrų, kurių veiklos modeliai ryškiai skiriasi nuo įprastų centrų. Mums buvo svarbu pamatyti ne tik tai, ką kitos įstaigos daro gerai, bet ir kaip jos atranda savo išskirtinumą, kokią aiškią veiklos kryptį pasirenka ir kuo tampa atpažįstamos.

Šiuo palyginimu siekėme geriau suprasti, kaip ir mūsų Dienos centras galėtų būti kitoks, kokią stipriausią savo veiklos kryptį galėtume labiau išryškinti ir kaip kurti ne tik kokybišką, bet ir savitą paslaugą. Mums įdomu ieškoti modelių, kurie padėtų drąsiau keisti įprastą požiūrį, išbandyti naujas formas ir atrasti tai, kas labiausiai atitinka mūsų lankytojų poreikius, darbuotojų stiprybes bei turimą aplinką.

Toks palyginimas leidžia ne kopijuoti kitų centrų veiklą, bet pasisemti idėjų ir apsvarstyti, kokia kryptimi galėtume augti patys. Svarbu atrasti tokį veiklos modelį, kuris būtų prasmingas mūsų paslaugų gavėjams, įgyvendinamas mūsų centre ir padėtų aiškiau parodyti, kuo Fabijoniškių socialinių paslaugų namų Dienos centras yra ypatingas.

Lygintos įstaigos:

- „Gärdets dagverksamhet“, Švedija
- Karlsgården dienos centras, Švedija
- Skovkilden mobilusis dienos centras, Danija

Gärdets dagverksamhet, Švedija

- Tai nedidelis dienos centras, įsikūręs kaimo sodyboje. Jis skirtas vyresniems nei 65 metų žmonėms su demencija arba turintiems pažinimo funkcijų sutrikimų. Centrą kasdien lanko aštuoni žmonės, su kuriais dirba trys darbuotojai. Įstaiga veikia visomis darbo dienomis ištisus metus.
- Šio centro veiklos modelis išsiskiria tuo, kad visa kasdienė veikla kuriama aplink gamtą, gyvūnus, sodą ir įprastus ūkio darbus. Gyvūnai čia nėra pavienė terapinė veikla. Jie yra nuolatinė centro aplinkos dalis. Sodyboje laikomi šunys, katės, avys, ožkos, vištos, kiaulės, arkliai, triušiai, o vasarą ir karvės. Lankytojai gali gyvūnus stebėti, maitinti, prie jų prieiti, klausytis jų garsų ir leisti laiką šalia jų.
- Svarbi šio modelio dalis yra tai, kad žmogus nėra verčiamas dalyvauti iš anksto suplanuotose veiklose. Veikla prisitaiko prie žmogaus, o ne žmogus prie veiklos plano. Darbuotojai stengiasi pastebėti tinkamą momentą ir pasinaudoti natūraliai atsiradusiu susidomėjimu. Jei žmogus nori išeiti pažiūrėti gyvūnų ar pabūti lauke, nereikia laukti atskiros suplanuotos išvykos.
- Gyvūnai ir gamta padeda skatinti judėjimą, pokalbį, emocijas ir prisiminimus. Centro įkūrėja pastebi, kad žmogus gali neprisiminti darbuotojo vardo, tačiau prisiminti konkretų gyvūną ar su juo susijusią patirtį. Kvapai, garsai ir gyvūnų elgesys gali sužadinti prisiminimus net tiems žmonėms, kurie anksčiau gyveno mieste ir neturėjo tiesioginio ryšio su ūkiu.
- Centro aplinka taip pat kuriama atsižvelgiant į lankytojų gyvenimo istorijas. Sode įrengta laivo vairinės instaliacija su inkaru, varpu ir stiebu. Ji atsirado dėl vieno lankytojo, kuris daug metų dirbo jūreiviu. Tai rodo, kad žmogaus patirtis centre nėra tik užrašoma dokumentuose, bet gali tapti matoma ir pačioje aplinkoje.
- Maisto gaminimas yra dar viena svarbi kasdienės veiklos dalis. Lankytojai gali siūlyti, ką gaminti, padėti ruošti maistą ir dalyvauti priimant sprendimus. Taip maisto ruošia tampa ne tik buitine užduotimi, bet ir galimybe išlaikyti gebėjimus, prisiminti ankstesnę patirtį, bendrauti ir jaustis reikalingam.

- Centras taip pat yra gavęs Švedijos demencijos centro „Stjärnmärkt“ ženklą, rodantį, kad darbuotojai yra apmokyti dirbti pagal į asmenį orientuotos demencijos priežiūros principus.
- Šio dienos centro modelis išsiskiria tuo, kad gamta, gyvūnai ir kasdieniai darbai sudaro visos paslaugos pagrindą. Tai nėra tik graži vieta ar papildoma pramoga. Visa aplinka naudojama žmogaus savarankiškumui, prisiminimams, motyvacijai ir gerai savijautai stiprinti.

Palyginimas

- Lyginant su Fabijoniškių socialinių paslaugų namų Dienos centru, matyti, kad mūsų veikla nėra kuriama aplink nuolatinį ryšį su gyvūnais ir ūkio aplinka. Tačiau kai kuriuos šio modelio principus jau taikome savo kasdienėje veikloje. Dirbdami pagal EQUAL metodiką ir jos principus, daug dėmesio skiriame žmogaus jausmui bei individualiems poreikiams. Ne vienas mūsų lankytojas yra įvardijęs, kad ryšys su gyvūnais jam suteikia ramybę, džiaugsmą ir geresnę savijautą. Atsižvelgdami į šį poreikį, reguliariai organizuojame išvykas pas gyvūnus – lankomės ūkiuose, kur gyvena alpakos, lamos, arkliai, triušiai ir kiti gyvūnai. Tokios išvykos vyksta maždaug kartą per mėnesį ir jau yra tapusios nuolatine mūsų veiklos dalimi. Nors tai neprilygsta galimybei kasdien būti šalia gyvūnų, šios patirtys leidžia lankytojams patenkinti jiems svarbų emocinį poreikį ir išgyventi jausmus, kurių jie ieško. Darydami šį palyginimą supratome, kad ateityje reikėtų išlaikyti nuolatinę išvyką pas gyvūnus, jeigu dienos centro lankytojai toliau išreikštų šį poreikį ir jausmą.
- Svarstėme galimybę pačiame Dienos centre auginti nedidelius gyvūnus, pavyzdžiui, katę, jūrų kiaulytę ar žiurkėną, tačiau dėl bendruomenėje esančių alergiškų žmonių šios idėjos atsisakėme. Vis dėlto šio centro pavyzdys paskatino dar kartą įvertinti gyvūnų ir gamtos reikšmę žmonių, gyvenančių su demencija, gerovei. Ateityje matytume galimybę plėtoti bendradarbiavimą su ūkiais ar net svarstyti specializuotos, gyvūnų ir gamtos principais paremtos dienos veiklos modelį. Lietuvoje tokių iniciatyvų vyresnio amžiaus žmonėms beveik nėra, todėl ilgalaikėje perspektyvoje tai galėtų tapti viena iš inovatyvių mūsų Dienos centro vystymo krypčių. Tokį požiūrį pagrindžia ir moksliniai tyrimai, rodantys teigiamą gyvūnų bei gamtos poveikį žmonių, sergančių demencija, emocinei savijautai, motyvacijai ir gyvenimo kokybei. Svajoti niekas nedraudžia 😊

En dag på Gärdet kan se ut så här:

- Deltagarna anländer cirka kl. 09:00 med färdtjänst eller med anhöriga som kör dem till Bingsgarde.
- Vi börjar med frukost och en avkopplande stund efter färden till dagverksamheten.
- Under formiddagen anpassas verksamheten efter gästernas behov och middagen förbereds och tillagas.
- Tillgången till djur och trädgård ger en naturlig stimulans. Det finns även tillgång till andra aktiviteter såsom promenader, bakning, läsning eller varför inte bara koppla av på uteplatsen.
- Eftermiddagen avslutas med eftermiddagskaffe och avrundning för hemresa kl. 15:00.

"Genom en daglig vistelse på Gärdet Omsorg Hallandsås ges en stimulerande och naturskön miljö."

Detta är en dagverksamhet som ligger på en liten bondgård på Hallandsåsen. Detta för att kunna ge en naturlig stimulans och valmående bland djur och natur. [Hitta](#)

Gärdet Omsorg Hallandsås inriktar sig på djur, natur och trädgård. Här finns katter, hund, får, honor, getter, grisar, hästar, kaniner och även kor på bete under sommaren. Detta skapar en stimulerande miljö som ger möjligheter att anpassa aktiviteterna efter den som vistas här.

„Gärdets dagverksamhet“ dienos centro svetainės informacija. Dienos centro lankytojų kasdienybė gyvūnų apsuptyje.

Karlskärden dienos centras, Švedija

- Švedijos Tierpo savivaldybėje veikiančiame Karlsgården dienos centre didelis dėmesys skiriamas prasmingai kūrybinei veiklai. Viena iš išskirtinių iniciatyvų ir dienos centro veiklos krypčių – senų baldų restauravimas. Lankytojai kartu su darbuotojais perdažo spintas, atnaujiną fotelius ir suteikia seniems daiktams naują gyvenimą. Atkurtus baldus naudoja ne tik pats dienos centras – jie perduodami ir šalia esančioms globos namams, taip sukuriant apčiuopiamą naudą bendruomenei.
- Dauguma baldų į centrą atkeliavo persikraustymo metu arba buvo padovanoti vietos gyventojų. Čia taip pat naudojamos ir tradicinės amatų priemonės, pavyzdžiui, audimo staklės, kurias norintys gali išbandyti pagal savo galimybes. Svarbiausia ne galutinis rezultatas, o galimybė dalyvauti prasmingoje veikloje, panaudoti turimus gebėjimus ir patirti kūrybos džiaugsmą.
- Kūrybinė veikla užima svarbią vietą visame dienos centre. Vietos bendruomenė dovanoja įvairias kūrybines medžiagas, todėl dirbtuvėse netrūksta priemonių rankdarbiams, tapybai ir įvairiems meniniams projektams. Darbuotojai nuolat ieško naujų idėjų, į veiklas įtraukia savo pomėgius ir kartu su lankytojais kuria jaukią, kūrybišką aplinką.
- Centro erdvėse gausu vietos istoriją atspindinčių elementų. Ant sienos eksponuojamas didelis vietinio menininko paveikslas, vaizduojantis istorinę Karlsholmo vietovę, kuri matoma ir pro dienos centro langus. Tokia aplinka padeda skatinti prisiminimus, pokalbius ir ryšį su vietos bendruomene.

Fåtöljer kläs om

Ytterligare möbler trängs längs med ena väggen i rummet och väntar på sin tur av handpåläggning. De flesta av de sköna fåtöljerna som används i rummets sittgrupper har personalen och gästerna klätt om tillsammans. Här finns också en vävstol med en påbörjad blåvit trasmattna. Vävstolen är inte helt lätt att hantera, men personalen berättar att det ibland händer att någon av gästerna vill försöka.

– De flesta av möblerna fick vi i samband med flytten hit för åtta år sedan. Några plockade vi upp från källaren, andra har skänkts till oss, berättar Lise-Lott Hållqvist som är undersköterska på Karlsgården.

« BILDSPEL »

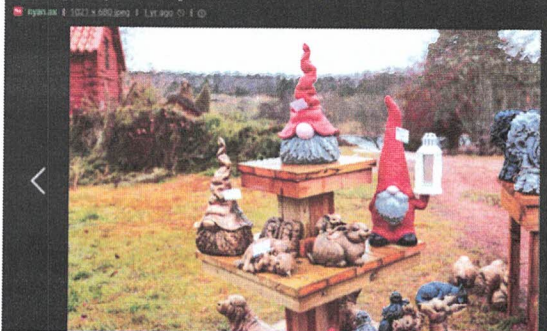
Stig-Evert och Kurt målar om ett vitrinskåp.

« BILDSPEL »

Tierp är en av de fem kommuner som deltog i utvecklingsprojektet för dagverksamheter som Svenskt Demenscentrum drev under 2022–2023.

Jon Karlsgårdens julmarknad i Nya Åland

Karlsgården dienos centro akimirkos. Kūrybinių dirbtuvių ir bendruomeninės naudos modelis, kai lankytojai užsiima medžio ir kitais kūrybiniais darbais, kuria realių vertę ir jaučiasi reikalingi.

Skovkilden mobilusis dienos centras, Danija

- Mobilusis dienos centras veikia Hillerød savivaldybėje, Danijoje. Jis skirtas namuose gyvenantiems žmonėms su demencija, išlaikiusiems gerą fizinį pajėgumą.
- Centro veikla nėra susieta su vienu pastatu – didžioji dienos dalis praleidžiama išvykose. Dalyviai mikroautobusu paimami iš namų ir po veiklos parvežami atgal.
- Vienoje grupėje dalyvauja iki 7 žmonių, kuriuos lydi 2 darbuotojai. Grupė vyksta į miškus, paplūdimius, parkus, miestus ir kitas lankytinas vietas. Viena išvyka trunka maždaug 4–5 valandas.
- Žmogus gali dalyvauti iki 3 kartų per savaitę. 2025 m. centro veikla buvo išplėsta nuo dviejų iki trijų dienų per savaitę. Išvykų metu žmonės vaikšto, bendrauja, pietauja ir dalyvauja prie jų gebėjimų pritaikytose veiklose.
- Dalyvis turi gebėti be pagalbinių priemonių nueiti bent 500 metrų nelygiu paviršiumi ir įveikti laiptus.
- Mikroautobusas naudojamas ne tik kelionėms, bet ir kaip mobili dienos centro bazė. Esant blogam orui, autobuse galima valgyti atsivežtus pietus, ilsėtis ir leisti laiką su grupe.
- Organizacinė centro bazė yra „Skovkilden“ dienos centre, tačiau pagrindinė veikla vyksta išvykose.
- Dalyvavimas centre gali padėti žmogui ilgiau gyventi savo namuose. Kol žmogus dalyvauja išvykoje, jį prižiūrintys artimieji gauna kelias valandas atokvėpio.
- Savivaldybė šia paslauga siekia atitolinti intensyvesnės priežiūros ir persikėlimo į globos įstaigą poreikį.
- Gaila, bet nepavyko rasti šio mobilaus centriuko nuotraukų.

Palyginimas su mūsų Dienos centru.

Hillerød savivaldybės mobilusis dienos centras išsiskiria tuo, kad visa paslauga organizuojama išvykų principu – dalyviai didžiąją dienos dalį praleidžia gamtoje ir bendruomenės erdvėse, o mikroautobusas tampa mobiliu dienos centru. FDC veikia stacionariai, tačiau reguliarios išvykos už centro ribų jau seniai yra svarbi paslaugos dalis. Mūsų centro lankytojai vidutiniškai 5–6 kartus per mėnesį vyksta autobusiuku į parkus, muziejus, kultūros renginius, ūkius, edukacines programas ir kitas bendruomenės erdves. Taigi, mes jau dabar remiamės panašiu principu – žmonėms, gyvenantiems su demencija, svarbu išlikti bendruomenėje ir patirti įvairias veiklas ne tik dienos centro patalpose.

Ką perimame iš šio pavyzdžio. Šis pavyzdys sustiprina įsitikinimą, kad išvykos už dienos centro ribų yra svarbi kokybiškos paslaugos dalis, todėl tikslinga ir toliau jas nuosekliai organizuoti bei plėtoti. Taip pat mobiliojo dienos centro modelis gali būti vertingas ilgalaikės paslaugų plėtros pavyzdys. Ateityje jį būtų tikslinga pristatyti ir aptarti su Vilniaus miesto savivaldybe kaip galimą naują paslaugos formą fiziškai aktyviems žmonėms, gyvenantiems su demencija. Toks modelis galėtų papildyti esamą dienos centrų tinklą ir sudaryti galimybę daliai žmonių ilgiau išlikti aktyviems, gyventi savo namuose bei atitolinti intensyvesnės priežiūros poreikį.

Ką ir kaip tobulinsime?

- Toliau nuosekliai organizuosime reguliarias išvykas už Dienos centro ribų, išlaikydami ne mažesnę kaip 5–6 išvykų per mėnesį dažnumą bei ieškodami naujų bendruomenės partnerių, edukacinių veiklų ir lankytinų vietų. Atsakinga Dienos centro komanda, termino nenumatyta, nes veikla nuolatinė.
- Plėsime bendradarbiavimą su ūkiais, gyvūnų terapijos iniciatyvomis, parkais ir kitomis organizacijomis, kad lankytojams galėtume pasiūlyti daugiau veiklų gamtoje ir bendravimo su gyvūnais patirčių, atsižvelgiant į jų trokštamą jausmą ir poreikį. Atsakinga Dienos centro komanda, iki 2027-12-31.
- Skandinavijos mobiliojo dienos centro modelį pristatysime susitikimuose su Vilniaus miesto savivaldybe kaip vieną iš galimų ateities paslaugų plėtros kryptių fiziškai aktyviems žmonėms, gyvenantiems su demencija. Atsakinga direktorė Anželika.

Komandos refleksija

Pasilyginimas su Skandinavijos dienos centrais mums davė ne paruoštų receptų, o kur kas vertingesnę dalyką – naujų klausimų savo veiklai. Kodėl apie savipagalbos grupę artimiesiems beveik nekalbame, nors kitur tokia pagalba pristatoma kaip svarbi paslaugos dalis? Kodėl bendruomenei skirtas veiklas skelbiame ten, kur informacija greitai pasimeta? Ar mūsų išvykos, terapinis sodas, šviesos terapija ir individualizuota aplinka nėra būtent tas išskirtinumas, kurio vis dar ieškome?

Kitų centrų pavyzdžiai padėjo suprasti, kad inovacija nebūtinai reiškia naują patalpą ar brangią priemonę. Ji gali prasidėti nuo kitokios paslaugos logikos: centras be sienų, kurio veikla vyksta autobuse ir gamtoje; kasdienybė, kuriama aplink gyvūnus; seni baldai, kuriuos atnaujinamas žmogus ne tik užsiima veikla, bet ir sukuria realią vertę bendruomenei.

Šių modelių nekopijuosime – jie tapo provokacija mūsų pačių mąstymui. Dėl to jau numatėme konkrečius pokyčius: aiškiau pristatysime savo išskirtines veiklas, atversime daugiau renginių bendruomenei, plėsime partnerystes su ūkiais ir gyvūnų terapijos iniciatyvomis, o mobiliojo dienos centro idėją pristatysime Vilniaus miesto savivaldybei.

Taigi, pasilyginimo vertę matuojame ne surinktų gerųjų pavyzdžių skaičiumi, o tuo, kiek jie padėjo tiksliau pamatyti save ir virto realiais sprendimais.